

До психологічних аспектів можна віднести такі компоненти відносин які сприяють формуванню глибокого зв'язку між партнерами це е - емоційний, раціональний і поведінковий. Емоційна прив'язаність створює базу для інтимності і взаєморозуміння, раціональне визнання достоїнств партнера зміцнює взаємоповагу, а поведінкові прояви любові перетворюють почуття в дії, що зміцнюють взаємини.

Соціальні аспекти, зокрема, включають в себе вплив культурних норм, цінностей та очікувань суспільства на сімейні відносини. Вони визначають, як формуються та розвиваються сімейні стосунки в певному культурному контексті. Відбувається взаємодія психологічних і соціальних чинників в сімейному житті, що впливає на добробут і задоволеність кожного партнера. Розуміння цих аспектів допомагає побудувати міцні, здорові відносини, сприяючи взаємному розвитку та збереженню любові та взаєморозуміння у шлюбі.

Отже, вивчення психологічних та соціальних аспектів шлюбно-сімейних відносин є важливим для того, щоб кожна пара могла підтримувати гармонію та щастя в сімейному житті, сприяючи особистому і взаємному розвитку партнерів.

Література

1. Реферат на тему: Психологічна характеристика сім'ї. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/19502/1/O_Stoliarchuk_PSS_IL.pdf.

2. Журнал «Українська правда. Життя». Випуск: Щасливий шлюб – це Думки 4-х психологів і психотерапевтів щодо сексу, розлучень та сім'ї для дітей — 21 трав. 2021 р URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2021/05/21/244953/>.

3. Федоренко Р.П. Психологія сім'ї: навч. посіб. / Раїса Петрівна Федоренко. – Луцьк: Вежа-Друк, 2015. – 364 с. с. 72.

УДК 347.63(043.2)

Сенченко А.О., здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Кожевнікова В.О., д.ю.н., доцент

ЗАКОН АВТОНОМІЇ ВОЛІ ЯК ОСНОВНИЙ ПРИНЦИП У МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ

У контексті глобалізації, коли взаємодія між суб'єктами приватноправових відносин різних країн стає все поширенішою, велике значення набувають принципи та інститути міжнародного приватного права. При регулюванні відносин у таких сферах, як міжнародна комерційна діяльність, сімейне право, трудове право та інші, де існує

«іноземний елемент», виникає проблема вибору правового режиму, що застосовується до відповідних відносин. Це обумовлено тим, що існують колізії між матеріальними нормами національного приватного права різних держав.

Отже, для вирішення колізій права різних держав у міжнародному приватному праві виникли власні засоби юридичного впливу, серед яких важливе місце займає принцип автономії волі, який закріплено у статті 5 Закону України «Про міжнародне приватне право» від 23.06.2005 № 2709-IV [1, с. 5].

Також, принцип автономії волі у переважній більшості держав, у тому числі з високорозвиненою економікою, визнається найбільш дієвим та ефективним засобом подолання колізій різнонаціонального приватного права (держави Західної Європи, Північної Америки (США та Канади), Південно-Східної Азії (Китаю, Сінгапуру, Тайваню, Південної Кореї, Малайзії та інш.) [2].

Отже, для вирішення колізійної проблеми, зокрема, в сфері зовнішньоекономічних зобов'язань, міжнародне приватне право більшості держав дозволяє сторонам договорів, що укладаються, самостійно вибрати право, яке застосовується до відповідних правовідносин, які виникають на основі вільного волевиявлення учасників з різних країн. Відповідно, сторони мають право на вибір застосовного права до змісту зовнішньоекономічного договору є вираженням принципу автономії волі сторін як основоположного принципу міжнародного приватного права. Закон про МПрП в ст. 1 п. 5 надає визначення цього принципу: «Автономія волі – принцип, згідно з яким учасники правовідносин з іноземним елементом можуть здійснити вибір права, що підлягає застосуванню до відповідних правовідносин» [1, с. 1].

Ця ідея подальше розвиток отримує у статті 5 Закону, де вказується, що принцип автономії волі застосовується у випадках, передбачених законом (пункт 1 статті 5). Зміст цієї норми дозволяє припустити, що положення вітчизняного законодавства поширюють дію принципу автономії волі не лише на зовнішньоекономічні відносини, які оформлені міжнародними договорами (контрактами), але й на будь-які інші приватні правовідносини, які мають елементи зовнішнього походження. Проте цей принцип знаходить практичне відображення не лише в національному законодавстві, але й у деяких угодах про правову допомогу, укладених Україною з іншими країнами.

Ще на початковому етапі свого теоретичного закріплення, даний принцип знайшов відображення у низці міжнародних універсальних та регіональних конвенцій та документів. Зокрема, у Кодексі міжнародного приватного права, або Кодексі Бустаманте (1928) [3]; Конвенції про право, застосовне до міжнародної купівлі-продажу товарів (1955) [4]; Римській конвенції про право, що підлягає застосуванню до договірних зобов'язань,

1980, яку у 2008 р. було замінено для країн Євросоюзу (виняток – Данія) Регламентом Європейського Парламенту та Ради «Про право, яке підлягає до застосування щодо договірних зобов'язань» («Рим I») [5].

Вважаємо за потрібне звернути увагу також на деякі теоретичні аспекти, пов'язані з принципом «автономії волі». Незважаючи на широке використання та практичну зручність цього принципу, в науковому середовищі наразі відсутність єдності поглядів на його правову природу.

По-перше, варто зазначити, що «автономія волі» передбачає, перш за все, можливість вибору конкретного матеріального права для застосування. Тому слід розрізняти цей принцип від пророгаційної угоди, яка стосується вибору суду для вирішення спорів. Оскільки вибір суду не передбачає автоматичного вибору матеріального права країни суду.

По-друге, слід відзначити, що сама угода сторін щодо застосовного права є автономною угодою відносно основного контракту. У загальному контексті це може бути виражено так: недійсність угоди не веде до недійсності контракту і навпаки.

Це право може застосовуватися, зокрема, до встановлення правових наслідків недійсності договору. Однак не завжди цей постулат отримував однозначну оцінку в науці. Так, зокрема, Інститут міжнародного права в Базельській резолюції про автономію сторін в міжнародних контрактах між приватними особами 1992 р. передбачив, що в тих випадках, коли договір недійсний за правом, обраним сторонами, такий вибір не має сили – принцип *in favor validate* [6, с. 281].

Наступний аспект стосується форми угоди про вибір права. Законодавчо встановлено, що така угода повинна бути чітко вираженою або впливати з умов договору чи сукупності обставин справи, згідно з пунктами 1-2 статті 5 Закону. Отже, навіть у випадку, якщо сторони не визначили в договорі, яке право підлягає застосуванню, можна врахувати мовчазну волю сторін, якщо з контексту угоди та обставин її укладення випливає, що сторони мали на увазі підпорядкувати свої зобов'язання праву конкретної держави [1, с. 5].

Не можна залишити поза увагою також питання про сферу дії принципу «автономії волі». Так, відповідно до ст. 47 Закону, право, що застосовується до договору згідно з положеннями ч. 1 ст. 47 Закону, охоплює вичерпний перелік сфер дії (дійсність договору, його тлумачення, виконання, припинення тощо). В іншому випадку застосовується право держави, у якій здійснюється виконання договору [1, с. 47]. При цьому слід зазначити, що не поширюється принцип автономії волі сторін на такі питання, як форма договору, право- і дієздатність сторін тощо.

Отже, підводячи підсумки, можна зробити такий висновок: принцип автономії волі є дуже корисним інструментом у згуртуванні інтересів сторін у міжнародних приватноправових відносинах. Цей принцип,

унікальний для міжнародного приватного права, передбачає можливість сторін самостійно обирати право, яке буде застосовуватися до їхніх правовідносин, без нав'язування законодавства будь-якої конкретної країни.

Література

1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. № 2709-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15>.

2. Міжнародне приватне право: іноземне законодавство/ Жильцов А.Н., Муранов А.І. та ін.; под ред. А.Л. Маковского. Статут, 2000. 892 с.

3. Кодекс міжнародного приватного права (Кодекс Бустаманте): Міжнародний документ від 20.02.1928 р. № 995_419. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_419.

4. Конвенція про право, що застосовується до міжнародної купівлі-продажу товарів: Міжнародний документ від 15.06.1955 р. № 995_915. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_915/ed19550615.

5. Регламент (ЄС) № 593/2008 Європейського Парламенту та Ради «Про право, яке підлягає до застосування щодо договірних зобов'язань («Рим I»): Європейський Союз; Регламент, Міжнародний документ від 17 черв. 2008 р. № 593/2008. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_905.

6. Звеков В.П. Колізії законів в міжнародному приватному праві. Волтерс Клувер, 2007. 416 с.

УДК 347.63(043.2)

Sodolinsky A.V., applicant
for the first (bachelor's) level of higher education,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
Scientific advisor: Filinovich V.V., PhD in Law, associate professor

REALIZATION OF THE RIGHT TO MEDICAL CARE DURING MARTIAL LAW

The realisation of the right to healthcare in times of war is very important. In military conflicts and crisis situations, the provision of medical care is often a critical task. Key aspects of this include:

Healthcare facilities: during military conflicts, healthcare facilities can be put under considerable pressure due to the increased volume of wounded and sick people. It is therefore important to have a sufficient number of such facilities and to ensure their effective operation. These medical facilities should be equipped with the necessary medical equipment, including operating theatres, intensive care units, diagnostic devices, etc.

Medicines and equipment: The provision of adequate medicines and equipment is critical to the delivery of quality healthcare. This includes